

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt III. Sitnè securus Monachorum, sive Canoniorum Regularium status, qui in communi non vivunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Tertio ; quia communis vitæ observantiam Prælati in re gravi negligentes , contraveniunt justitiæ legali , quæ ex suo officio tenentur bono communi consulere . Insuper dispensatione sibi commissa abutuntur , & peccant contra fidelitatem , & sæpe contra justitiam distributivam . Ideo etiam illos subditos graviter peccare dixi , qui nolunt reformationi vitæ communis acquiescere , nempe propter grave damnum emergens ex eorum contradictione , ut prædicti Authores fatentur . Deinde quia Prælati iusta præceptentibus tenentur obedire , nisi forte aperte ipsis constaret fieri non posse talem reformationem sine gravi , & notabili scandalo , ut infra dicam .

CAPVT III.

Sitne securus eorum Monachorum ,
sive Canonicorum Regularium
status , qui in communi
non vivunt .

Sententia Navarr. NAVARRUS in morali Theologia peritissimè late hanc difficultatem tractavit , maxime *Comment. 3. de Regular. num. 25.* ubi querit , an securus sit ille status Ecclesiarum Canonicorum Regularium , sive Monachorum , in quibus certa portio panis , vini , & reliquorum necessarium pro victu , & certa quantitas pecuniæ pro vestitu Religiosis distribuitur , sive sit per portiones quotidianas , sive mensuales , sive annuas , ita quod nihil ultra teneantur eis Ecclesiæ , vel monasteria distribuere , neque ipsi è contra teneantur eis residua reddere , sed suo commodo , vel damno illa administrent , eà tantum conditione adjectâ , ut nihil in profanos , aut illicitos usus impendant , sed potius residua in usus pios convertant .

In hac controversia omittis plurimis argumentis , quæ pro utraque parte adducit Navarrus . *ubi supra num. 8.* cum sequent. & etiam *num. 25.* nos breviter pro resolutione hanc distinctionem præmittimus . Aut enim sermo duplex est de illis monasteriis , aut Ordinibus , quæ ab initio suæ foundationis hanc vitam communem servarunt ; & ii rursim in duplici sunt differentia . Nam alii ex his Ordinibus inveteratam habent non vivendi communiter consuetudinem multis retro annis in ipsis receptam & radicatam . In aliis vero non pridem talis vitæ communis relaxatio orta est , sive ipsa recens est , ut facillè extirpari , reformarique possit .

Sententia Authoris. Primum igitur existimo (idque indubitatum esse debet apud omnes) illos Ordines , qui in sua primæva institutione communem vitam suis professoribus non imposuerunt , non tenentur ad observantiam ejus . Id expresse constat , quia cum hæc vitæ communis observatio non sit de essentia paupertatis , ac præterea in hoc Ordine proficentes ad ejus observantiam ab initio non fuerint adstricti , non est à quo ad hujus communis vitæ observantiam obligari possint .

Secundo existimo in ea Religione , in qua floret vitæ communis observantia , non posse hanc relaxationem sine gravi culpa , tam ex parte

Prælati , quàm ex parte subditorum tolerari . Hoc dictum patet ex his , quæ in sine præcedentis capituli tradidimus , id etiam docet Divus Antoninus *3. parte tit. 16. Cap. 1. §. 11.* Sylvest. *verb. Religio 6. num. 7.* Navarr. sæpe dictis locis , maxime *Comment. 3. de Regular. num. 32.* Et ratio est evidens , quia Concil. Trid. expresse prohibet hanc administrationem bonorum fieri ab alio , quàm à Prælatiis , sive ab Officialibus à se deputatis , non vero ab ipsis Religiosis , quia omnia vult administrari in communi , & deinde monasteriis , quæ à vita communi recesserunt , præcipit ad eandem reduci . Non ergo licebit vitam communem usque receptam si præ gravi peccato relaxare , aut noviter relaxatam (si sine magno scandalo fieri potest) non reducere ad pristinum reformationis statum . Maxime vero procedit hoc dictum si loquamur de relaxatione , quæ pervenit usque ad portiones privilegiatas , quia hoc manifestè pugnat cum Trid. decreto , ut infra videbimus .

Tertio existimo etiam in illis Religionibus , in quibus jam antea multis retro annis usque receptus est vivendi modus , per portiones singulariter designatas , aut alia ratione , quæ vitæ communi deroget , etiam si (humano more loquendo) impossibilis sit vitæ communis antea restitutio , periculosissimus sit ille status ; primo , quia quamvis pro ejus defensione multæ adducantur rationes , post Concilium Tridentinum ferè nullæ sunt efficaces , quæ talem statum tueri possint . Quare , cum Navarrus esset de numero horum Canonicorum , volueritque eorum partes defendere , vix ipse , vitæ alias eruditissimus , firmum fundamentum invenit præter scandalum , quod sequi posset ex hujusmodi reformatione . Tum secundo hic status periculosus censetur , quia antiam præbet introductioni proprietatis , & aliorum damnorum , de quibus *Capite secundo* diximus . Ac demum sola speculatione percipitur debere subditum ex vi voti paupertatis esse paratum omnia ponere in manibus Superiorum , ut ipsi tanquam de bonis monasterii disponant : ac proinde esse promptum obedire legitime reformationi , si fiat circa vitam communem , & ex alia parte non posse hunc statum sine scandalo subditorum reformari . Quare casus videtur metaphisicus & eorum status parum securus . Dixi post *decisionem Tridentinam* , vix posse hunc Monachorum statum defendi , quia ante Concil. solo communi jure attentio , licitus erat , ut ex communi sententia resolvunt Corduba , *quest. 54. §. 11. per tanto.* Et Navarrus *dicto Comment. 3. n. 27.* Et alibi sæpe .

Quarto existimo adhuc stante decisione Trident. tam ea , quæ in *primo Capite , sessione 25. de reformatione* cavetur , ut Prælati teneantur monasticam disciplinam quoad communem vitam in victu , & vestitu collapsam reparare , ac reformare , quàm ea , quæ in *secundo Capite* statuitur , ut à Prælatiis , vel ab eorum Officialibus bona stabilia pro necessitate subditorum dividantur ; adhuc inquam hæc decisione stante salvari posse hunc statum in illis Religionibus , in quibus longa consuetudine introductum est , ut singuli his portionibus & forma illa dicta in principio hujus capituli vivant , dummodo talis consuetudo sine notabili scandalo reformari

Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

LESU
Spirit.
II

non possit, nec reduci ad terminos vitæ communi. Hanc sententiam acriter defendit Navarr. ubi supra num. 25.

Sex sunt Additæ tamen Navarrus sex conditiones ab observantia huiusmodi Regularibus servandas, ut prædictas vivendi status honestus, securusque sit. *Prima*, ut ea quæ ipsis traduntur, dentur securitate ad usus necessarios, vel pios, & ut nullatenus ea, ut propria, possideant; *secunda*, ut servent statuta, vel mandata suorum Superiorum, quæ disponunt quali er debeat à subditis fieri dispensatio horum bonorum; *tertia*, ut non dispensent in usus profanos. *Quarta*, ut Prælati saltem taci è consentiant huic modo vivendi. Nam si contradicant, evidenter peccant subditi, dispensantes aliquid sine eorum licentia. *Quinta*, ut prædicta licentia tacita, vel expressa, sit iusta de causa concessa. *Sexta*, ut non contradicant reformationi legitime auctoritate legitime faciendæ, si quando ea fieri speratur. Quibus conditionibus alia potissima addi debet: ut subditi sint parati ea, quæ sibi conceduntur requiruntibus Prælati in manibus ipsorum resignare, vel ea solum habere, dum Prælati licentiam talem non revocet.

Alia conditio necessaria observanda.

His adjectis conditionibus, hæc sententia probatur primo. Qui tali modo possidere nec est habere jus, nec dominium, nec alicujus rei possessionem, sed tantum usum, vel usum fructum, & administrationem rei durante voluntate ipsius Prælati, quod verè non est contra rationem voti pauperum.

Hæc ratio utitur Corduba circa hoc propositum in summa ubi supra & Navarr. ubi supra num. 25. & aliis pluribus locis. Quam rationem firmam existimo, si attento jure communi loquamur, in quo casu loquitur Corduba. nam stante decisione Concilii Tridentini, nihil probat, ut supra vidimus. Quare probatur secundo, & hoc est potissimum hujus sententiæ fundamentum; quia ubi introductus est hic vivendi modus, non potest tolli sine magno scandalo. Id enim est quod in conclusione supponimus. Quapropter tacite videtur approbatus non solum à Superioribus, sed etiam à summo Pontifice. Hoc fundamento motus Navarr. ubi supra num. 25. tenet hanc sententiam. Tertio, facit pro hac sententia, quod plurimæ sint Ecclesiæ illustres & amplissimæ in Hispania, in quibus ejusmodi status servatur, quales sunt metropol. Cæsar-augustana, Cathedralis Pampilonensis, & aliarum, in quibus, ut ait Navarr. num. 25. à tempore immemoriali sic vivitur, & in quibus vixerunt plures doctissimi, & vitæ sanctitate integerrimi viri.

Contra hanc vero sententiam pugnare videtur dictum Cap. 1. Tridentini, ubi præcipitur, ut in monasteriis vitæ communis observatio à Prælati restitatur. Et deinde Cap. 2. tradit statum vitæ communis, ad quem pertinet, ut Prælati omnia dispenset per se vel per Officiales amobiles, ac deinde, ut nulli monachorum, nisi Officialis sit administratio committatur. Quæ omnia repugnant prædictæ sententiæ. Nam imprimis in ea non reformatur vitæ communis sed potius collapsa perseverat; deinde non assignantur Officiales determinati, qui bona monasterii in communi administrarent, sed quilibet Religiosus est administrator bonorum sibi concessorum.

bet Religiosus est administrator bonorum sibi concessorum.

Respondet decretum Concilii, verè contrarium esse prædicto statui, ut tandem Navarrus num. 34. compellitur fateri, quia Concilium expresse voluit vitam communem in monasteriis servari. Tamen, ut ipse Navarr. ait, quia iste modus vivendi non est contra legem naturalem, neque divinam: imò neque contra jus commune, si ex alia parte scandalum ex ejus reformatione sequitur, potius est tolerandus. In nostro vero casu loquimur quando reformatio vitæ communis more humano est impossibilis, quin grave scandalum oriatur.

Ex quibus sit hunc statum esse periculosissimum pluribus ex causis supra dictis. Cujus periculum ex parte tolleretur, si privilegio aliquo summi Pontificis, in quo Tridentino derogetur, protegatur. Deinde, ut semper parati sint Monachi ad reformationem acceptandam, & ad illa quæ quisque possidet in voluntate Prælati requisiti renuntiandam.

Sed dices: si quilibet debet esse paratus ad reformationem acceptandam, vel ad renuntiandum eis, quæ habet ad usum in manibus Prælati, quæ ratione ita impossibilis judicatur reformatio, ut non possit fieri sine magno scandalo?

Resp. omnes paratos esse debere ad reformationem prædictam acceptandam, & insuper ad omnia, quæ habent ad usum, in manus Prælatorum resignanda: non tamen omnes parati sunt, quia non omnes paupertatis amatores existunt, sed complures inveniuntur, qui plures excusationes suis proprietatibus opponunt, & ita reformationi contradicunt, quibus alii simpliciores adherent, & ita si reformatio intenderetur, sepe magna pars Communitatis turbaretur, & in deteriora peccata rueret, & ob id judicatur impossibilis reformatio.

CAPUT IV.

Quæ causa dicenda sit necessaria & iusta, ut Prælati aliqua monasterii bona ad usum subditis concedat.

AD vitæ communis rationem spectare diximus, ut Prælati subditis ex bonis Communitatis pro uniuscujusque indigentia necessaria distribuant. Nunc restat aperire quid nomine necessitatis intelligatur, ut sic facile sit Prælati percipere, in quos usus possint monasterii bona subditis dispensare.

Conclusio: Iusta, & necessaria causa illa dicitur, non solum quæ est de necessitate status, ita ut sine illa non possit consistere, quæ dicitur necessitas simpliciter, sed & illa dicitur necessitas, sine qua res non potest decenter, aut convenienter esse. Quare in Religione necessitas, de qua loquimur, attenditur secundum convenientiam status, ita ut illud possit in hoc sensu dici necessarium monachis, quod non excedit eorum professionis statum. Et hoc est quod voluit Tridentini, illis verbis. Cap. 2. Mobilium viri usum ita superiores permittant, ut eorum suppellex statui